

**Pasiūlymai dėl smulkaus verslo rėmimo,
pertvarkant ūkinės veiklos organizavimo formas,
apskaitos ir mokesčių mokėjimo tvarką**

R. Kuodis

2010.10.29

Problema

- ❑ **Lietuvoje ir taip daug verslo organizavimo formų** (iš LR Įmonių įstatymo, 6 str. „Įmonių rūšys ir įmonių junginiai“):
 - ❑ 1) **individualios** (personalinės) įmonės;
 - ❑ 2) **tikrosios ūkinės bendrijos**;
 - ❑ 3) **komanditinės** (pasitikėjimo) ūkinės bendrijos;
 - ❑ 4) **akcinės** bendrovės, **uždarnosios akcinės** bendrovės;
 - ❑ 5) **valstybės** įmonės;
 - ❑ 6) **savivaldybės** įmonės;
 - ❑ 7) **žemės ūkio** bendrovės;
 - ❑ 8) **kooperatinės** bendrovės (kooperatyvai).
 - ❑ Įmonės, jei tai neprieštarauja Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymui, gali jungtis į **koncernus, konsorciumus, asociacijas** ir kitus junginius.
- ❑ Dar pridėkime **verslo liudijimus, ūkininkus, autorius/menininkus, individualią veiklą, viešąsias įstaigas** ir pan.
- ❑ Visos šios veiklos formos linkusios turėti savo **apmokestinimo/apskaitos** sistemas/jų specifinę veiklą **reglamentuojančius įstatymus**.
- ❑ Dėl to **verslo reglamentavimas yra painus**, yra didelė **reguliacinio/mokestinio arbitražo** erdvė; **neatskirtas žmogus** kaip verslininkas/darbuotojas; **plinta kontrabanda** per tuos, kurie turi susimokėti tik pagalvės mokestį ir neturi rinkti jokių prekių įsigijimo/pardavimo dokumentų.
- ❑ Nepaisant to, **Ūkio ministerija toliau nori žengti šiuo klystkeliu**: planuojama kurti dar vieną formą – **šeimos/mikro įmones**.

Siūlomas sprendimas

- Verslui daryti iš esmės užtektų 2 formų:**
 - AB;
 - UAB.
- Dėmesio!** Didysis palengvinimas smulkiam verslui būtų galimybė rinktis pirmąjį iš 2 (mokestinės) apskaitos būdą:
 - pinigų srauto (cash) pagrindu;
 - apskaita kaupimo (accrual) pagrindu būtų AB-uose ir UAB-uose, kurie to nori.
- Pirmu atveju **užtektų sąsiuvinio, pradinio išsilavinimo, o buhalterio nereikėtų**:
 - pirkau už tiek** (prisegu tai patvirtinančius dokumentus);
 - pardaviau už daugiau** (prisegu kasos aparato čekius);
 - investicinių prekių** (pvz., kasos aparato) **pirkimas nurašomas į išlaidas iš karto**;
 - iš bendrojo pelno** susimokamos:
 - darbo užmokestis + pajamų mokestis + socialinio/sveikatos draudimo įmokos;
 - pelno/dividendų mokesčiai.

Siūlomas sprendimas (tęsinys)

- ❑ **Vienas žmogus galėtų taip pat save inkorporuoti į UAB:**
 - ❑ jis vienu metu būtų **dvejuose virtualiuose asmenyse**: ir savininkas, ir darbuotojas;
 - ❑ dėl to **nebūtų tos painiavos kaip apmokestinti individualios įmonės pajamas**, kas nutiko „po naktinės reformos“;
 - ❑ toks savininkas/darbuotojas **pats sau pasiskirtų darbo užmokestį**, pats nuspręstų kiek jis dividendų mokasi sau kaip UAB 100% akcijų turėtojas;
 - ❑ **pats save atleistų**, jei įmonei prastai sekasi – būtų aišku kaip tokiam verslininkui mokėti socialinę paramą;
 - ❑ natūraliai išspręstų kai kurios **fizinio asmens bankroto** problemos.
- ❑ O kaip su visokiomis **viešosiomis įstaigomis, pelno nesiekiančiomis** organizacijomis?
 - ❑ jei įstaiga **nenori siekti pelno** ir nori „tarnauti visuomenei“, tai jos **savininkai tai gali įrašyti įmonės įstatuose** („siekti nulinio pelno“), o **jei pelnas vis dėl to atsitiktinai gaunamas (kaip šiuo metu įprasta:), teks susimokėti atitinkamus mokesčius**.
- ❑ O kaip su iš **biudžeto išlaikomomis įstaigomis** (mokyklomis, darželiais...)?
 - ❑ jos ir taip **pelno negauna**, nes **valdžia tik padengia išlaidas**. Gali irgi būti UAB-ais, kurio 100% akcijų priklausytų valstybei (ministerijos, savivaldybės ir pan. asmenyje).